

Innspill til forslag til ny rammeplan for lærerutdanningene

Vi viser til forslag til ny rammeplan og vil med dette gi innspill til enkelte sentrale forhold i utkastet. Samlet sett framstår det som positivt at det legges opp til en mer overordnet rammeplan med mindre detaljstyring. Samtidig er det avgjørende at dette ikke skjer på bekostning av tydeligheten i de ulike lærerutdanningenes egenart, særlig når det gjelder lektorutdanning og PPU, samt betydningen av faglig fordypning og forskningsbasert kompetanse. Det er også viktig at bestemmelser som legges inn ikke innskrenker tidligere handlingsrom og muligheter for varierte løsninger i utdanningene.

Praksisbestemmelser og praksisarenaer

Forslaget om å øke praksisomfanget fra 100 til 105 dager kan virke ubetydelig, men kombinert med en innsnevring av hvilke arenaer som kan godkjennes som praksisarenaer, framstår dette som problematisk. En slik endring kan for det første bryte med Kunnskapsdepartementets uttalte prinsipp om at eksisterende utdanningsmodeller i hovedsak skal kunne videreføres. Den foreslåtte avgrensningen av praksisarenaer oppfattes som for snever, ved at relevante læringsarenaer som kulturskoler, vitensentre, museer, folkehøgskoler, fengsler og lignende institusjoner risikerer å falle utenfor. Dette kan redusere muligheten for å utvikle praksisopplæring som speiler bredden i lærerprofesjonen og utdanningenes samfunnsoppdrag. For det andre kan en økning i antall praksisdager gjøre det problematisk å organisere femårige matriseorganiserte utdanningsløp, som allerede er komplekse og vanskelig å organisere på en god måte med 100 praksisdager.

Rammeplanens struktur og plasseringen av lektorutdanning og PPU

I utkastet framstår alt som gjelder lektorutdanningene gjennomgående som unntak innenfor en overordnet modell som i stor grad er strukturert etter grunnskolelærerutdanningenes logikk og begrepsapparat. Dette kommer blant annet til uttrykk i omtalen av trinn 8–10 og 11–13, der unntaksbestemmelsene i hvert av kapitlene er knytta til lektorutdanninga. En slik organisering er uheldig. Lektorutdanningene og PPU bør omtales som likeverdige utdanningsløp, ikke som avvik fra en modell som tydelig er basert på dagens grunnskolelærermodeell. Framstillinga i utkastet til rammeplanen kan bidra til å underordne disse utdanningene en struktur og begrepsbruk som ikke fullt ut reflekterer deres egenart. I de samme underkapitlene, som begge vil gjelde lektorutdanninga slik den er per nå, brukes også ulike begrep om hva

masteroppgaven skal være («profesjonsrettet og praksisorientert», «profesjonsrelevant», med «fagdidaktisk eller disiplin­faglig innretning»). Begrepene trekker i litt ulike retninger, og det er vanskelig å se hvordan dette kan realiseres på en god måte.

Profesjonsidentitet og faglig tyngde

Betegnelsen «lektor» er identitetsbærende og viktig for å synliggjøre utdanningens egenart og tradisjon, særlig knytta til vektleggingen av faglig fordypning. At denne betegnelsen tas helt ut i rammedokumentene, vurderes som uheldig. Utkastet gir dessuten inntrykk av en forskyvning i forståelsen av lærer­kompetanse, der slikt som relasjonskompetanse og klasseledelse framheves, mens faglig kunnskap og forskningsforankring får forholds­messig lite plass som kjernekomponenter i profesjonen. Selv om relasjonelle og pedagogiske ferdigheter er viktig i lærer­profesjonen, er det problematisk dersom dette går på bekostning av faglig dybde. En slik dreining kan innebære en implisitt nedtoning av det som historisk har vært et sentralt kjennetegn ved lærer­profesjonen, og særlig lektorutdanninga, nemlig solid faglig forståelse og fordypning.

Handlingsrom og grad av detaljstyring

Det vurderes ellers som positivt at rammeplanen i mindre grad legger føringer for plasseringen av profesjons­fag, disiplin­fag og praksis i studieløpet og at det ikke lenger ser ut til å bli et eksplisitt krav om fordypningsoppgave. Økt institusjonelt handlingsrom gir bedre forutsetninger for faglig utvikling og tilpasning til lokale og faglige behov.

På vegne av programstyret for *Lektor i språk og samfunnsfag trinn 8–13* og *Integrert master i realfag, språkfag eller samfunnsfag med praktisk pedagogisk utdanning*, UiT Norges arktiske universitet

Hella Veierud Busch
Studieprogramleder